

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De accidentalibus, hoc est, Sacramentorum ceremoniis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

adeo facere illud quod fieri potest per omnia illa uerba, validum esse Sacramentum: quia licet decipiatur errore speculativo, & opinione priuata: non tamen errore practico & opinione communi Ecclesiae. Quod declaratur exemplo illius qui matrimonium contrahit, falso existimans tali contractu subesse impedimentum dirimens: nam si seruet omnia necessaria, uere contrahit, prout docet Coar. in Epirome quarti Decreti 2. parte capite 3. §. 7. numero 2.

CAP. IV.

De accidentalibus, hoc est, de Sacramentorum ceremonijs.

S Y M M A R I V M.

- 27. Quae proprie dicantur ceremonia Sacramentorum, & magnam earum uarietas.
- 28. Commune ceremonijs: & quod earum usus plus sit, & salutaris.
- 29. A solo Papa ea mutari possunt: nec usuruari passim possunt à quouis.
- 30. Quem usum eadem habeant.
- 31. Quo modo conueniat eis producere certos effectus spirituales.

27. CEREMONIAE Sacramentorum, Sacramentalia dicuntur proprie: etiam si id nomen extendatur quoque ad nonnullos ritus, qui extra Sacramenta quidem seruantur in Ecclesia, sed sunt eiusdem fere rationis cum ipsis ceremonijs: sicut Waldensis de Sacramentalibus agit tomo integro: agunt & alij quorum Suarez meminit in sequent. disput. 15. sect. prima in fine. Hic uero sermo est tantum de praedictis ceremonijs Sacramentorum: de quibus aduersus sectarios agit Bellarm. lib. 2. de Sacramentis in genere cap. 25. & sequentibus. Quae ad nostrum institutum necessaria uidentur, quam paucis herit poterit, complectemur aliquot documentis.

Primum est: Ceremonias Sacramentorum, seu Sacramentalia uocari proprie, actiones quasdam & circumstantias religiosas quae in Sacramentorum administratione, uel in sacrificij oblatione Ecclesia seruat, praeter ea quae sunt de Sacramenti, aut sacrificij essentia. Eas autem esse in tanta uarietate, ut naturaliter sumptae, per omnia praedicamenta distingui possunt. Aqua enim admiscenda uino in sacrificio est praedicamenti substantia: & modicum in quo admisceri debet, est quantitatis continua: sic trina mersio in Baptismo est quantitatis discretae: & qualitatis est, quod panis debeat esse azimus. Relationis autem, quod interueniente benedictione quadam, talia sint deputata, ac referantur ad Sacramentum uel sacrificium peragendum. Actiones uero & passiones, sunt orationes, gestus data signa: & caetera similia. Ad ubi porro, & quando, pertinet certi loci & temporis obseruatio. Ad situm esse, genuflexio, & corporis incuruatio: & demum ad habere, uelibus certi generis amictum esse.

28. Secundum documentum est: Omnibus ceremonijs Sacramentorum commune esse cum Sacramentis, & sacrificio, quod sint externi actus uirtutis religionis differant uero, quod sacrificium contineat supremum Deicultum, quo illius excellentiam, per rei oblate sacrificeationem immutationemue profitemur: Sacramenta uero ordinantur ad sanctificationem fidelium, quam significant & conferunt in noua lege. At uero ceremoniae, ad cultum Dei, intermedio sacrificio, aut Sacramentum aliquo, ordinantur: utpote, institutae ut conuenientiori modo ac cum reuerentia maiore sacrificium offeratur, aut Sacramentum administretur.

Tertium documentum est: De fide esse (iuxta definitionem Concilij Trident. sess. 7. can. 13. cuius uerba uetulumus in fine praecedentis cap. 2.) usum Sacramentalium, seu ceremoniarum quae in Missae sacrificio & Sacramentorum administratione Ecclesia nunc obseruat, pium, & fidelibus salutarem esse. Id

quod patet ex illo generali principio: quod non possit Ecclesia errare in ijs quae ad fidem uel mores pertinent: quandoquidem ipsa est columna & firmamentum ueritatis ex capite 3. prioris ad Timoth. Ad fidem uero & bonos mores Ecclesiae pertinet maxime, ut in ea ceremoniae sint religiosae & salutares: non autem superstitiosae & uanae. De qua re pluribus Suarez, in seq. sect. 2. Sicut & in sect. 3. de eo quod tales ceremoniae non sunt à Christo immediate institutae, sed ab Ecclesia, per potestatem quam ei Christus ipse tradidit. In ea immorari non est necessarium ad nostrum institutum, cui sufficit quod ita receptum sit, communi Catholicorum consensu.

29. Quartum documentum est: De fide quoque esse ex eodem canon. 13. quod Sacramentalis ceremoniae non possint per quemcunque Ecclesiae pastorem mutari. Circa quod notandum est, Summum Pontificem de plenitudine suae potestatis, quam habet eadem cum potestate qua institutae sunt tales ceremoniae, posse eas ipsas mutare etiam si non debeat sine magna necessitate, uel utilitate. Alios autem pastores, cum potestatem habeant inferiorem illa, quae eadem institutae sunt: non modo non debere, sed nec posse eas mutare: quia inferiores non possunt derogare ijs, quae à superioribus institutae, praecipueque sunt, sed tenentur illis se conformare.

30. Quintum documentum est: Sicut ceremoniae Sacramentalis sunt per Ecclesiam institutae: ita ministros illarum esse eos quos Ecclesia ipsa designauerit. Ad eam enim pertinet designare ministrum, cuius est instituire ministerium. Qui autem illi sint, non potest generaliter doceri. Particulariter autem docendi locus proprius in sequentibus datur, cum de uniuersisque Sacramenti ministro in particulari tractatur.

Ceterum usus talium ceremoniarum est: tum ut Sacramenta ipsa cum debito honore & reuerentia tractentur, & in maiore estimatione habeantur: tum ut mysteriorum nostrae fidei intelligentia crescat, & memoria retineatur: tum demum ut fidelium deuotio conseruetur, & augeatur: prout explicat Suarez in citata disput. 15. sect. 2. sub finem. Quae etiam in sequenti sect. 4. explicat quomodo eis conueniat producere quinque fructus: qui si non omnibus illis, ac certe nonnullis tribuntur quorum primus est auxilium aliquod, seu bonus aliquis diuinae gratiae motus: secundus, remissio culpae uentilalis: tertius, remissio alicuius poenae temporalis, cuius reatus manere solet remissa culpa: quartus, demonis expulsio, uel inhibito ne laedat: quintus, commodum aliquod temporale, ut sanitas uel aliud huiusmodi.

31. Summa autem eorum, quae idem laus tradit, est: nullum ex sacramentalibus, aliquem huiusmodi effectum producere, ex opere, ut uocant, operato: quia oporteret alioquin ipsum habere uim, qua ad eius praesentiam talis effectus produceretur: quod per Ecclesiae potestatem fieri non potest. Nec enim ratio datur, qua talis potestas sufficienter affirmetur; praesertim cum sicut solius Dei est talia taliter operari: ita etiam solus sit, signa efficacia instituire, quibus positae illa perficiantur. Accedit, quod etsi Deus potuerit talem potestatem dare Ecclesiae: eam tamen de facto non dedisse, ex eo satis intelligatur, quod in benedictione & consecratione rerum quam Ecclesia facit, pro consequendis à Deo praedictis effectibus, tantum habeatur oratio, qua talia postulantur. Duo igitur tantum modi sunt quibus per Sacramentalia iidem effectus ceteri possunt produci. Alter est, quando ea sunt actiones; tunc enim quia sunt actiones de se bonae, si fiant in gratia cum debita intentione, debitoque modo, mereri possunt, ex opere ut uocant operantis, consecrationem talium effectuum à Deo. Alter est, quando ea sunt substantiae aliquae in quarum benedictione, uel consecratione per Ecclesiae orationem, ipsae specialiter ordinantur ad tales effectus. Cum enim preces Ecclesiae magnam uim habeant apud Deum, qui illam diligit ut sponsam: dici potest, tales effectus per modum impetrationis, à Deo specialiter conferri adhibitis huiusmodi Sacramentalibus. Quo modo existimandum est in templo consecrato, ratione consecrationis Deum specialius assistere, ad exaudiendas fidelium orationes, uel animos eorum ad deuotionem excitandos,

tandos, & sic de alijs. Addit Suarez eam talium effectuum consecutionem non esse infallibilem: quia non est fundata in speciali aliqua Dei promissione, cum de ea nihil constet; sed in cōmuni lege & efficacia orationis, quæ non habet semper effectum, præsertim quando pro alio funditur, prout docuimus in prima parte lib. 4. num. 63. ex D. Augustino tract. 102. in Ioannem.

CAP. V.

De causa efficiente Sacramentorum.

SUMMARIUM.

32. Triplex causa efficiens Sacramenti, quarum principalis est Deus.
33. Duæ reliquæ, humanitas Christi, & aliquis homo ultra Christum.
34. Ad Sacramenti validitatem non est necessaria in ministrante illud, probitas morum.
35. Malus minister, ut potest verum Sacramentum conferre, potest & eiusdem verum effectum, puta gratiam.
36. Ad Sacramentum perficiendum requiritur in ministro intentio faciendi quod facit Ecclesia.
37. Virtualem eam esse sufficere potest non autem esse tantum habitualem.
38. Quæ dicatur actualis intentio: & quod virtualis dicatur dupliciter, quæq; dicatur habitualis.
39. Quatenus ad Sacramenti validitatem sufficiat, aut non sufficiat intentio conditionalis.
40. Intentio faciendi quod facit Ecclesia quæ creditur vera, sed non est, potest sufficere ad Sacramenti validitatem.
41. Quæ peruersa intentio ministri non impedit Sacramenti validitatem, & quomodo iudicetur de intentione ad hanc sufficientem.
42. Error in intentione circa personam, non impedit validitatem Sacramenti.

32. **T**riplex quemadmodum Bellarm. notat lib. 9. De Sacramentis in genere cap. 23. consideratur a Theologis causa efficiens Sacramentorum: una principalis, & omnino independens, in qua est potestas autoritatis: altera instrumentalis quidem, sed instrumenti coniuncti, quæ est potestas quædam excellentiæ; & tertia instrumentalis, instrumenti separati, in quo sit potestas ministerialis. Prima autem est solus Deus; certum enim est ipsum esse, qui Sacramenti dedit vim conferendi gratiam: solumque esse, qui potest hanc infundere in animam, & characterem in eadem imprimere indelebilem: atque ad tales effectus assumere & eleuare Sacramenta, ut instrumenta: prout notatum est à Sorio in 4. dist. 1. quest. 3. art. p. conclus. 3. cum D. Thoma 3. par. questio. 64. art. 1. Vbi aduertit, Deum sicut per omnipotentiam suam potest sine instrumento quicquid libuerit facere: ita etiam posse ad id faciendum, quibus voluerit rebus vti; non quidem ut inuertur: sed vel ut easdem res commendabiles reddat, vel in eis infinitam suam potentiam ostendat; sicut ostendit, quando luto reddidit cæco visum Ioann. 9. & quando spūto, visum loquendi reddidit muto, Marci 7. vel etiam animorum salutis consulat, prout Sacramenti virtus ad infundendam in eas diuinam suam gratiam.

33. Altera Sacramenti causa efficiens, est humanitas Christi hypostatice vnita diuinitati: ratione cuius vnionis, potestas ipsius dicitur potestas excellentiæ, eo quod conueniat illi tanquam diuinitatis instrumento eidem coniuncto; dicitur & ministerialis, eo quod Christus, ut homo, non habeat eam independetem, sed à diuinitate deriuatam ex D. Thom. & Caiet. 3. par. quest. 60. art. 5. & 64. art. 3. Per quam excellentiæ potestatem sunt quoque à Christo instituta omnia Sacramenta: minime vero ab Apostolis, iuxta definitionem Concilij Tridendi, sess. 7. De Sacramentis in genere, canone primo.

Quæ re plenius Suarez in tertiâ part. D. Thom. 10. 3. disp. 2. sect. 1. In seq. sect. secunda disputans, An ab alio, quam à Deo

institui poterint; quod non est præsentis instituti: ad quod sufficit notare nusquam inueniri datam puræ creaturæ talem potestatem: ut satis intelligitur ex memorata definitione Concilij Tridendi: neq; in posterū dandam esse propterea merito credi; quod sicut lex Euangelica ad mundi finem vsque duratura elata & institutio Sacramentorum, ipsius semper mansura sit, nec in aliquo mutanda. Eundem autorem qui volet legat, & Greg. à Valent. tomo. 4. disp. 3. quest. 5. puncto 3. in principio.

Tertia causa efficiens Sacramenti, est, homo, non autem Angelus vel anima humana separata à corpore: quamuis extraordinariè Deus ad tale ministerium eis vti possit, ex D. Thoma 3. par. questio. 64. art. 7. Namque in sacris libris non alij indicantur Sacramentorum ministri, quam homines, Deique potestas ad conferendam suam gratiam, nulli creaturæ est alligata. Videri possunt Sotus in 4. dist. 1. questio. 5. art. 7. & Suarez in sequent. disp. 13. sect. 1. Non omnes autem homines, etiam Christianos, habere potestatem conferendi omnia Sacramenta, definitum est in Concilio Tridendi, sess. 7. De Sacramentis in genere, canone 10. Id quod aduersus hæreticos propugnat Bellarminus libro 1. capit. 24. & 25. De Sacramentis in genere. Nota vero pro praxi in Baptismo quidem sufficienter ad Sacramenti validitatem quemlibet hominem posse ministrum esse; sed in Eucharistia, Pœnitentia, & Extrema vnctione posse solum Sacerdotem, & in Confirmatione, ac Ordine (saltem ordinariè) solum Episcopum, atque in Matrimonio eos qui illud contrahunt: prout in sequentibus exponetur proprijs locis. Adhæc (excepta Eucharistia, & matrimonio) persona Sacramentum ministrans, ut ipsum validum sit, debet diuersa ab ea cui ministratur; quod etiam patebit in sequentibus; & sine controuersia receptum esse notat Gregorius à Valencia in antememorato puncto tertio, column 3.

Iam quod ad eandem Sacramentorum validitatem non sit in ministro illorum, necessaria probitas vitæ, patet ex Concil. Tridendi, sess. 7. De Sacramentis in genere can. 12. & ex alijs quæ habent Bellarm. in sequenti cap. 26. & Suarez in eadem disput. 13. sect. 4. Rationem hanc attigisse sufficit: quod minister Sacramentorum operetur virtute Dei, qui datam potestatem non auferit ab eo, propter eius peccata: quandoquidem potestas eius non est gratia gratum faciens, sed gratia gratis data: ut pote quæ in utilitatem aliorum datur potius, quam in utilitatem accipientis. Atque istud locum habet in Sacramentis omnibus, & in quocunque genere peccati: siue ipsum sit contra charitatem, siue contra fidem. Quæ doctrina est D. Thomæ 3. par. questio. 64. art. 5. & 9. communiter recepta: adeo ut quantumcunque potestas iniquus sit, vel hæreticus, conferat verum Sacramentum, si adsint cætera, quibus Sacramentum perfici, antea ex Concilio Floren. retulimus initio tertij capit. Videri possunt auctoritates, & argumenta quæ habet Greg. à Valent. in eodem puncto 3. col. 13. & tribus sequentibus.

Porro sicut malus minister confert verum Sacramentum, ita etiam confert effectum veri Sacramenti: gratiam, inquam, gratum facientem: nisi suscipiens ponat obicem, de quo in sequent. cap. Namque Sacramenta eam gratiam conferre non ponentibus obicem, definitur in Concil. Tridendi, sess. 7. De Sacramentis in genere can. 6. & 7. Neque enim requiritur probitas ministri ad eam consequendam sicut nec sanitas medici ad cōsequendam sanitatem sumptione potionis: cum à Deo detur ex vi Sacramenti: non autem ex dispositione ministri: quia accidentale est Sacramentum, ministerium ipsum bonum esse, vel malum: sicut & potioni, medicum à quo ministratur sanum esse, vel ægrum: aut aquam, qua horti irrigantur, in eos deriuari, per canales lapideos, aut ligneos, ex capite. Si iustus fuerit, i. quilibet, & ex capite. Romanus Pontifex, De consecrat. dist. 4. Attamen, ut Caietanus & ceteri cum D. Thoma 3. par. questio. 64. art. 3. ad 2. annotant, probitas ministri alio nomine iurare potest: nimirum à Deo impetrando suscipienti bonum motum liberi arbitrij, quo disponatur ad recipiendam maiorem gratiam. Quod intellige de suscipiente adulto: quia

infan-